

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انسداد راه هوایی

Foreign Body Airway Obstruction (FBAO)

<https://t.me/gonabad115>

<https://ems.gmu.ac.ir/index.html>

مقدمه:

اکسیژن مهمترین ماده برای عملکرد سالم تمام اجزای بدن و به ویژه مغز است.

اگر سلول های مغزی ۶ تا ۱۰ دقیقه بدون اکسیژن باشند منجر به آسیب های دائمی و در نهایت مرگ مغزی می گردند. به همین منظور جهت رساندن اکسیژن به ریه ها باید راه هوایی همیشه باز باشد و تنفس انجام گردد.

در صورت بروز انسداد راه هوایی با هر جسم خارجی جهت رساندن دوباره اکسیژن به ریه و ارگان های بدن، انجام اقدامات اولیه و صحیح جهت کمک به فرد از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

تحميل هيپوكسى ارگان ها

ارگان	زمان تحمل
مغز	۴-۶ دقیقه
قلب	۴-۶ دقیقه
ریه	۴-۶ دقیقه
کلیه	۴۵-۹۰ دقیقه
کبد	۴۵-۹۰ دقیقه
دستگاه گوارش	۴۵-۹۰ دقیقه
عضله	۴-۶ ساعت
استخوان	۴-۶ ساعت
پوست	۴-۶ ساعت

انسداد راه هوایی

انسداد راه هوایی علتی غیر معمول اما قابل پیشگیری از مرگ است.

A. در بزرگسالان معمولاً هنگام خوردن غذا رخ میدهد

B. در شیرخواران و کودکان هنگام خوردن یا بازی کردن

درمان معمولاً موفقیت آمیز است و میزان بقای آن می تواند 95٪ باشد.

انواع انسداد راه هوایی

انسداد نسبی

در این نوع انسداد، راه هوایی بصورت کامل دچار گرفتگی نشده است و به علت عدم بسته شدن ناقص راه هوایی، همچنان دم و بازدم وجود دارد.

انسداد کامل

در این نوع انسداد، راه هوایی بصورت کامل دچار گرفتگی شده و عمل دم و بازدم متوقف می شود.

علائم انسداد راه هوایی

انسداد کامل:

- عدم توانایی در سرفه کردن، نفس کشیدن و صحبت کردن
- تلاش تنفسی آشکار همراه با به داخل کشیده شدن فضای بین دنده ای و بالای استخوان ترقوه
- رنگ صورت مایل به خاکستری شده و لب ها کبود می گردد.
- معمولاً بیمار هر دو دست خود را روی گلوئی خود فشار می دهد.

علائم انسداد راه هوایی

انسداد نسبی:

- تنفس صدادار و سخت
- سرفه و خشونت صدا
- بی قراری و اضطراب شدید

عوامل انسداد راه هوایی

کودکان:

- هنگام خوردن یا بازی
- در حضور والدین یا مراقب کودک
- مایعات در شیرخواران
- بادکنک، اشیاء ریز و مواد غذایی (هات داگ، آب نباتهای گرد، آجیل و انگور)

بزرگسالان:

- هنگام خوردن
- در جمع یا تنهایی
- لقمه به هم چسبیده

اهمیت انسداد راه هوایی

- می تواند منجر به از دست رفتن هوشیاری و ایست قلبی تنفسی شود.
- موفقیت عملیات احیا منوط به تشخیص صحیح انسداد است.
- انسداد حاد راه هوایی معمولا در حضور اطرافیان اتفاق می افتد.
- عملکرد سریع و صحیح شاهدان نقش مهمی در سرنوشت فرد دارد.

موارد شک به انسداد راه هوایی

- سرفه یا تنگی نفس در حین بلع غذا یا چیزی
- شروع حاد و بی مقدمه تنگی نفس
- وجود شرایط و بیماری های زمینه ای و مستعد کننده
- بالا نیامدن قفسه سینه در عملیات احیا به دنبال تنفس کمکی
- مشاهده علایم خفگی

علامت جهانی کمک برای خفگی

انسداد راه هوایی خفیف

- فرد هوشیار قادر به سرفه یا تکلم (انسداد نسبی یا خفیف یا ناقص)
- علائم خفگی شدید ندارد و تبادل هوا انجام می شود.
- مصدوم پاسخ می دهد و قادر به انجام سرفه های موثر می باشد.
- بین سرفه ها ممکن است خِس خِس (wheeze) شنیده شود.

اقدامات

- تا زمانی که تبادل هوا به خوبی ادامه دارد:
- تشویق مصدوم به ادامه سرفه‌ها و تنفس‌های عمیق
- عدم ممانعت از تلاش‌های مصدوم برای خارج کردن جسم خارجی
- کنترل وضعیت مصدوم
- اگر انسداد راه هوایی خفیف، برطرف نشد و وضعیت فرد بدتر شد،
اورژانس ۱۱۵ را خبر کنید.

انسداد راه هوایی شدید

- تبادل هوا ناچیز است یا اصلاً وجود ندارد.
- مصدوم بی حال، سرفه‌های ضعیف و نیمه موثر یا حتی هیچ سرفه‌ای ندارد.
- صدایی با فرکانس بالا در هنگام دم دارد یا هیچ صدایی ندارد.
- ممکن است سیانوز داشته باشد (آبی رنگ شدن)
- قادر به صحبت کردن نیست.
- گردن خود را با شست و سایر انگشتانش محکم می گیرد علامت عمومی (یونیورسال) خفگی را نشان می دهد.
- قادر نیست هوا را به جریان بیاورد (نمی تواند فوت کند)

اقدامات در انسداد کامل راه هوایی

- ۱- در مرحله اول می بایست با خونسردی با شماره ۱۱۵ تماس گرفته و از اورژانس درخواست کمک کنید.
- ۲- سپس در بیمار هوشیار ابتدا پنج ضربه با پاشنه دست به پشت و بین دو کتف او بزنید و پس از هر ضربه برطرف شدن انسداد را بررسی نمایید.
- ۳- در صورتی که فرد قادر به تنفس یا سرفه نیست مانور هایملیچ را انجام دهید.
- ۴- در صورت رفع نشدن انسداد مانور را تا هر چند نوبت و تا زمانی که فرد هوشیار است تکرار کنید. مانور هایملیچ در مصدوم پاسخگو ایستاده انجام میشود.

مانور هایملیچ

pediatrician

@dr_ghazal_sami

اقدامات در انسداد کامل راه هوایی

مانور هاملیچ در مصدوم پاسخگو
درازکش:

*از دادن مایعات و مواد آشامیدنی دیگر
خودداری کنید.

باز کردن انسداد راه هوایی در مصدوم بارداری یا چاق

برای خانم بارداری یا افراد چاق دستانتان را دور شکم حلقه کنید ، قفسه سینه را فشار دهید

*انجام فشار شکمی در هفته های آخر حاملگی و شیرخواران ممنوع است.

رفع انسداد راه هوایی در فرد بزرگسال بیهوش

A. اگر بیمار بالغ دچار انسداد راه هوایی بدون پاسخ و غیرهوشیار شد،

B. بیمار را سریعاً به پشت خوابانیده و دست‌ها را کنار بدن قرار دهید.

C. از اورژانس ۱۱۵ درخواست کمک کنید.

D. مانور هایملیچ برای فرد غیر هوشیار را شروع کنید.

E. چانه و زبان را به جلو کشیده و داخل دهان را واریسی کنید.

- در صورت مشاهده جسم خارجی، با دو انگشت سعی در خارج کردن آن کنید.
- برای این کار چندان مجاز به تأخیر نیستید.

آمار انسداد مسیر هوایی در اطفال

- بیش از ۹۰٪ مرگ های ناشی از خفگی جسم خارجی در اطفال، در کودکان زیر ۵ سال اتفاق می افتد.
- ۶۵ درصد این قربانیان شیرخوار می باشند. ← شایعترین سن ۶ ماه تا ۳ سال
- مایعات شایع ترین علت خفگی در شیرخواران است.
- بادکنک، اشیا ریز، و غذاها آب نبات، مغزها، انگور، تکه های کوچک اسباب بازی شایع ترین علل انسداد راه هوایی در اثر جسم خارجی در کودکان را تشکیل می دهند.

رفع انسداد راه هوایی در شیرخوار هوشیار (بدون توان تنفس یا گریه)

1. کودک را مطابق تصویر وضعیت داده.
2. ۵ ضربه به پشت (بین دو اسکاپولا / دو استخوان کتف) وارد کنید.
1. سپس کودک را به پشت برگردانده و با دو انگشت خود ۵ بار ۲ تا ۲/۵ سانتیمتر استخوان جناغ را به داخل فشار دهید.

رفع انسداد راه هوایی در شیرخوار هوشیار (بدون توان تنفس یا گریه)

رفع انسداد راه هوایی در شیرخوار (بدون توان تنفس یا گریه)

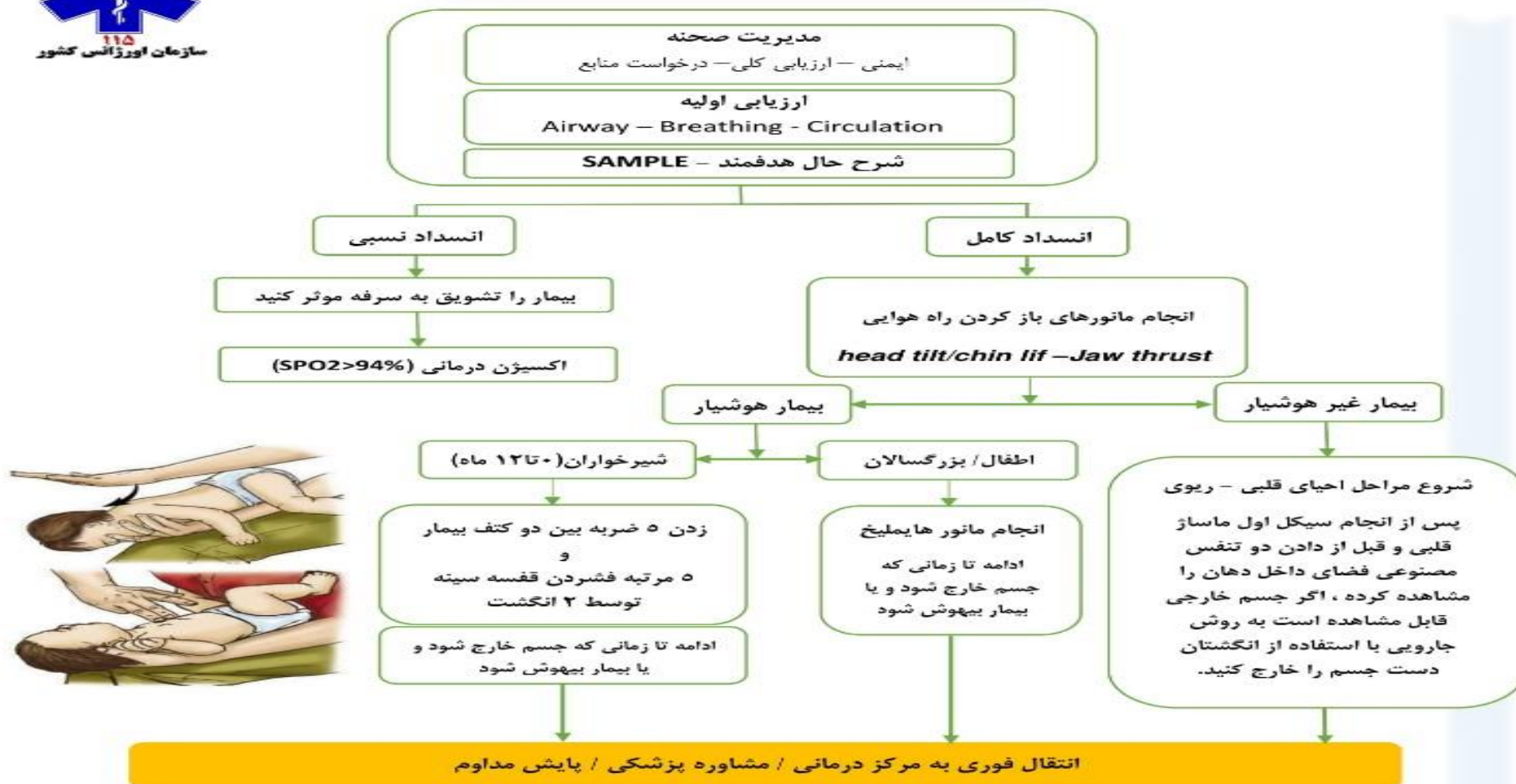
- ضربه به پشت و فشار سینه به طور متوالی تا خروج جسم خارجی یا بیهوش شدن کودک ادامه می یابد.

- در صورت مشاهده جسم خارجی، با دو انگشت سعی در خارج کردن آن کنید.

Remove the object with your finger ONLY if you can see it

پروتکل انسداد راه هوایی

- ✓ علائم انسداد نسبی: ۱. ورود و خروج هوا به سختی انجام می شود. ۲. افزایش تعداد تنفس ۳. استفاده از عضلات کمکی
- ✓ علائم انسداد کامل: ۱. ورود و خروج ضعیف هوا ۲. سرفه های غیر موثر ۳. سیانوز ۴. اختلال هوشیاری
- ✓ اکسیژن درمانی یا استفاده از نازال کانولا و در صورت O2sat کمتر از ۹۵٪ از روش های با غلظت بالاتر استفاده گردد اما توجه شود در بیماران COPD باید O2sat در محدوده ۹۰ حفظ شود.
- ✓ به هیچ عنوان دست خود را به صورت کورکورانه وارد دهان بیمار نکنید .

زمان مراجعه به مرکز درمانی

انسداد های راه هوایی به علت مشکلات حاد و مزمنی که می تواند ایجاد کند همیشه به عنوان یکی از اورژانس های بسیار مهم شناخته می شود. با توجه به عوارض ایجاد شده مانند آسیب به گلو و حلق و همچنین احتمال عفونت های دستگاه تنفسی می بایست پس از همه انواع انسداد، بیمار توسط پزشک معاینه گردد.

پیگیری و مراقبت های بعدی

ورود جسم خارجی به راههای هوایی میتواند باعث ورود باکتری از این راه گردد. انواع عفونت ریه پس از این موارد میتواند مشکلات عمده ای را برای افراد بوجود آورد. توجه به علائم و نشانه هایی که میتواند عوارض پس از یک انسداد راه هوایی را نشان دهد شامل موارد زیر می باشد:

- هر گونه تحریک و سرفه های مزمن
- التهاب و درد در گلو
- تنگی نفس و عفونت ریه ها

کمیته آموزش همگانی با همکاری روابط عمومی اورژانس گناباد

<https://t.me/gonabad115>

<https://ems.gmu.ac.ir/index.html>